

Порівняльний аналіз форм та методів інформаційної діяльності Луцької міської ради, міської ради міста Люблін та міст Західної України (Львів, Рівне)

О. С. Бузулук

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна
Corresponding author. E-mail: obuzuluk@ukr.net

Paper received 19.08.2016; Accepted for publication 02.09.2016.

Анотація. У статті розглядаються особливості інформаційної діяльності в міських радах Луцька, Любліна, Львова та Рівного. Стаття є частиною дисертації на тему інформаційної діяльності в органах місцевого самоврядування. Акцентується на тому, що сучасна прес-служба займається не лише інформаційною діяльністю, а й зв'язками з громадськістю, паром та моніторингом ситуації. Найбільше відповідає запитам громадян діяльність інформаційної служби у м. Любліні.

Ключові слова: інформаційна діяльність, прес-служба, міська рада, комунікація.

Вступ. Тема інформаційної діяльності є актуальною для органів місцевого самоврядування в Україні, оскільки зараз триває реформа децентралізації. Стаття є частиною дисертації на цю тему.

Публікації на тему.

Мета. Провести порівняльний аналіз форм і методів інформаційної діяльності міських рад Луцька, Любліна, Львова, Рівного.

Матеріали і методи. Використано історичний, аналітичний методи, метод порівняння.

Результати та обговорення.

З 1996 року одним із міст-побратимів Луцька є польське місто Люблін, з яким ЛМР співпрацює у різних сферах діяльності, зокрема й в інформаційній сфері. Досвід Люблінської мерії є багатим і корисним для Луцька.

Інформаційну діяльність прес-служби міста Любліна регулюють: «Закон про пресу» від 26 січня 1984 року, «Закон Про доступ до публічної інформації» від 6 вересня 2001 року, «Адміністративно-процесуальний кодекс» від 14 червня 1960 року, «Закон Про захист персональних даних» від 29 серпня 1997 року.

Усі ці закони доступні в Інтернеті в уніфікованій системі правових актів на веб-сайті: <http://isip.sejm.gov.pl/> [6]. Це он-лайн система усіх правових актів, прийнятих у Республіці Польща, починаючи з 1918 року.

Інформаційна політика Президента (тобто мера, міського голови) міста Люблін забезпечується прес-секретарем Президента та Департаментом преси при апараті Президента. Головним завданням колективу є комунікаційне посередництво між Президентом і важливими ініціативами, спрямованими на жителів, та проектами, що реалізуються у департаментах мерії.

Тобто завдання стоїть не стільки висвітлювати діяльність, як бути посередником. Причому бути посередником не між владою і громадськістю, а між керівником міста та ініціативами, які спрямовані на добробут мешканців.

Завдання Департаменту: продукувати прес-релізи, контролювати (з точки зору кількості і якості), а також аналізувати газетні статті, радіо- і телевізійні програми, переглядати веб-сайти та інтернет-форуми, присвячені Любліну та проблемам його жителів.

Варто зазначити, що, на відміну від Любліна, аналіз публікацій та програм не входить до завдань відділу інформаційної роботи Луцької міської ради,

принаймні, він у завданнях не прописаний. Очевидно, це пов'язано як із браком кадрів, так і з нестачею часу на таку роботу. Хоча побіжний аналіз публікацій та програм присутній.

Департамент також відповідає за поширення своєчасної інформації про події, що відбуваються в Любліні, та акції для жителів міста шляхом розміщення на веб-сайті Управління муніципалітету (www.um.lublin.eu) і на сайті соціальної мережі Facebook міста Люблін.

У Луцьку відділ інформаційної роботи не займається наповненням сторінки міста у Facebook, і це суттєво знижує рівень поінформованості лучан про життєдіяльність міської ради.

Прес-служба в Любліні також відповідає за організацію зустрічей з журналістами і надання їм пояснень, зауважень та відповідей на запитання представників ЗМІ.

Робота в Департаменті преси полягає у повсякденній співпраці з журналістами, заснованій на принципі: сьогодні запитання – відповідь сьогодні. Якщо розгляд питання потребує більш тривалого і глибокого аналізу інформації, разом з журналістом фіксується термін відповіді. За розгляд кожного запитання відповідає певний співробітник Департаменту, який постійно контактує з керівником, щоб якомога швидше і правильніше надати відповідь. У складних або в дуже важливих випадках відповіді консультуються з Президентом або його заступниками. Крім того, Департамент організовує щотижневі прес-конференції Президента, на яких щоразу робиться презентація, як правило, на кілька тем, які стосуються щоденних справ міста.

У Луцьку щотижня по вівторках відбуваються оперативні наради міського голови та керівників виконавчих органів. У разі потреби, після наради організовується прес-конференція, однак це буває дуже рідко, адже журналісти отримують достатньо інформації під час наради. Якщо ж їм потрібен ще коментар міського голови, вони можуть звернутись до нього. Однак презентацій ніколи не буває.

З 2013 року регулярно раз на тиждень проводяться збори Президента й депутатів, мета яких полягає в плануванні діяльності у сфері комунікації на наступний тиждень.

У Департаменті повідомляють, що можуть бути так звані кризові ситуації, і Департамент має розроблену

інформаційну стратегію, як діяти в таких умовах. У Луцьку такої стратегії також не існує.

Прес-служба Президента діє дуже ефективно, постійно моніторить ЗМІ, аналізує тон кожної інформації і висловлює власне ставлення до неї. Як повідомили в Департаменті преси, моніторинг ЗМІ свідчить про значущість посади Президента – це видно і по кількості публікацій, і по їх позитивному контексту.

Прес-служба міста Люблін практикує такі форми співпраці зі ЗМІ:

1. Інформування (щотижнева прес-конференція (на різні теми, мінімум, на три), щоденне спілкування з пресою, щоденні запрошення преси на події, щоденне наповнення офіційного сайту, щоденне наповнення сторінки у Facebook.

2. Надання коментарів, відповідей на запитання.

3. Моніторинг преси.

Співпраця з журналістами будується на таких засадах: постійне надання інформації, приязні зв'язки і відносини з медіа, виходи до журналістів з інформацією, переказування галузевих новин третього сектору (господарських, культурних, спортивних), спільна ціль з журналістами – зацікавити мешканців ініціативами, вироблення моделі зацікавлення містом (залучення журналістів до обговорення поточних важливих справ).

Із цих шести пунктів відділ інформаційної роботи у Луцьку останні чотири не виконує повною мірою. Про зацікавлення мешканців ініціативами не йдеться ні в положенні про відділ, ні в завданнях, ні в програмі інформаційної діяльності. Очевидно, ці завдання покладені на інший відділ, але це не сприяє кращій обізнаності громадян і ефективнішій інформаційній діяльності органу місцевого самоврядування.

Організація роботи прес-служби в Любліні включає: опрацювання текстів виступів, інформаційних повідомлень, матеріалів для медіа, редагування і наповнення офіційного сайту, організацію прес-конференцій, фоторепортажів, внутрішню і зовнішню комунікацію, тематичну розсилку (локальна, загально-польська, культура, спорт, бізнес та інше).

Прес-служба в Любліні намагається працювати на випередження, чого немає в Луцьку. Якщо відсутній комплексний серйозний аналіз публікацій на міську тематику загалом, то передбачити можливий розвиток подій також неможливо. Іншими словами, оскільки відсутній глибинний аналіз, то не може бути і роботи на випередження. І в цьому полягають прорахунки в роботі прес-служби.

У Любліні відсутня система акредитації. Акредитація проводиться, коли приїжджають офіційні особи: Президент Республіки Польща, Прем'єр-міністр тощо. Здійснюється вона лише в рамках безпеки. Кожен може відвідати прес-конференцію, сесію міської ради. Кожна прес-конференція завершується відповідями на запитання журналістів.

Моніторинг проводиться з метою встановлення того, як загальнодержавні ЗМІ пишуть про місто Люблін: у сфері економіки, культури, спорту. Якщо говорити про таку роботу в Луцьку, то варто зазначити, що місто Луцьк дуже рідко з'являється на шпальтах чи в ефірах загальнонаціональних ЗМІ, тож

такий моніторинг відсутній через відсутність предмету моніторингу.

Комунікація з мешканцями в Любліні – це залучення їх до формування громадського бюджету (у 2015 році він на 10 мільйонів євро більший) та інформування про наявні ініціативи. У час підготовки громадського бюджету відбувається ціла інформаційна кампанія (п'ять прес-конференцій, робота в Facebook, інформування та інше).

У Луцьку громадського обговорення при підготовці бюджету не було ніколи. У 2015 році проект бюджету був розміщений на офіційному сайті міської ради, відвідуваність якого 500-900 відвідувачів. Проект розмістив на сторінці у Facebook і Луцький міський голова із закликом долучатись до обговорення. Однак доповнень та уточнень у бюджет не було, свої пропозиції висловили кілька десятків людей із 216 тисяч мешканців Луцька. Однак після прийняття бюджету виникла хвиля критики прийнятого бюджету. Це свідчить про те, що абсолютно незадовільною була інформаційна кампанія щодо прийняття бюджету міста Луцька.

Співпраця з громадськими організаціями проходить як комунікація в межах різних важливих проектів. Щомісяця відбуваються зустрічі з громадськими організаціями. Якщо реалізовується якийсь масштабний проект, відбуваються широкі консультації з громадськістю, розсилаються великі кейси з інформацією, моніторяться ЗМІ. Проблеми життя міста не приховуються, а виставляються на загальне обговорення – і це приносить кращий результат, ніж якби щось приховувалось. Крім того, стараються все подати детально, причому таку інформацію, яку самі журналісти навряд чи знайшли б.

Президент міста Люблін має профіль у Facebook, який веде прес-секретар, там інформація з'являється кілька разів на день. Якщо є конструктивні коментарі та пропозиції, то на них відповідають. На критичні, але беззмстовні не реагують. Луцький міський голова сам веде свій Facebook. Здебільшого, тут він розміщує короткі повідомлення та фото з офіційного сайту.

Найбільш суттєва відмінність в інформаційній діяльності прес-служб Луцька та Любліна полягає в тому, що в Любліні за кожним працівником прес-служби закріплена певна сфера життєдіяльності міста, тобто одна людина є фахівцем в кількох дотичних галузях і вільно комунікує на ці теми.

Окрім прес-секретаря, або речника Президента міста Люблін, є ще троє працівників, за якими закріплено висвітлення таких галузей:

1. Господарство, будівництво, інвестиції, економічний розвиток, бюджет, європейські фонди, житло, громадські заходи та зібрання.

2. Навколишнє середовище, муніципальне управління, офісні та адміністративні справи, освіта, інформаційні технології і телекомунікації, соціальна сфера, спорт, туризм, культура, не інвестиційні проекти.

3. Дорожня інфраструктура, зелені зони, вуличне освітлення і світлофори, дорожній рух, дорожня розмітка тощо [5].

У жодній прес-службі міст України такого поділу не існує, тому тут працівники змушені бути фахівцями у всіх сферах. З одного боку, це позитивно, адже в

будь-який момент можна замінити людиною на іншу. З іншого, такий працівник розпорошується на багато різних галузей і в результаті не є професіоналом у жодній з них.

Що стосується Львівської міської ради, то тут прес-служба є відділом, який входить до складу управління інформаційної політики та зовнішніх відносин. Прес-служба також має у своєму складі два сектори: інформаційно-аналітичний сектор та сектор висвітлення роботи ради у ЗМІ. Є п'ять працівників: начальник відділу, два завідувачі секторами та два головних спеціалісти секторів [4]. Одним із завдань та функцій управління є забезпечення прозорості та відкритості у діяльності органів місцевого самоврядування Львова, висвітлення питань роботи міської ради, виконавчого комітету і міського голови їх позиції з актуальних питань перед територіальною громадою міста.

Серед завдань і функцій відділу прес-служби:

- забезпечення прозорості та відкритості в діяльності органів місцевого самоврядуванням. Львова, висвітлення питань роботи міської ради, виконавчого комітету та міського голови, їх позиції з актуальних питань перед територіальною громадою міста;

- експертне, аналітичне та організаційне забезпечення впровадження інформаційної діяльності Львівської міської ради.

Останній пункт є дуже важливим з огляду на те, що в ЛМР експертне та аналітичне забезпечення відсутні. Зокрема до функцій прес-служби у Львові належать:

- здійснення зв'язків з громадськістю через засоби масової інформації, надання їм сприяння у висвітленні питань роботи ради, виконавчого комітету та міського голови;

- висвітлення позиції органів місцевої влади з актуальних суспільно-політичних та соціально-економічних питань, інформування населення про поточну роботу, прийняті ухвали міської ради, рішення виконавчого комітету, розпорядження міського голови та інші документи;

- організація прес-конференцій міського голови, його заступників, членів виконавчого комітету, керівників департаментів, управлінь та відділів, комунальних підприємств;

- збір, обробка та аналіз преси, подання аналітичних матеріалів міському голові, заступникам міського голови, керівникам департаментів, управлінь;

- координація і контроль наповнення та обслуговування рубрики «Новини» web-сторінки Львівської міської ради і міського web-порталу мережі Інтернет;

- висвітлення результатів проведення громадських слухань, роботи громадських колегій, інших дорадчо-консультативних органів приміській раді та її виконавчих органах;

- забезпечення запитів представників ЗМІ щодо надання коментарів.

Тобто тут прес-служба виконує такі ж функції, як і прес-служби в Луцьку та Любліні.

У Рівненській міській раді функції прес-служби виконує відділ інформаційно-аналітичного забезпечення [54]. Цей структурний підрозділ підпорядкований виконавчому комітету міської ради. Тут працю-

ють начальник відділу і три головні спеціалісти. Головні завдання відділу у Рівному:

1. Аналіз і прогнозування суспільно-політичних процесів у місті.

2. Сприяння органам виконавчої влади у встановленні та підтриманні зв'язків з політичними партіями, громадськими організаціями та засобами масової інформації.

3. Інформаційно-аналітичне забезпечення проведення внутрішньої політики держави в місті.

4. Вивчення громадської думки шляхом соціологічних опитувань та експертних оцінок при плануванні роботи Рівненської міської ради та її виконавчих органів, вирішенні питань, що мають суспільне значення.

Відділ відповідно до покладених на нього завдань:

- аналізує та прогнозує розвиток суспільно-політичних процесів у місті;

- забезпечує функціонування системи постійного моніторингу громадсько-політичних настроїв населення та оцінки суспільно-політичної ситуації у місті;

- узагальнює дані про громадську думку та реагування різних верств населення на актуальні питання суспільного життя, оцінює можливі наслідки прийнятих соціальних та політичних рішень;

- аналізує та прогнозує розвиток ситуації в інформаційному просторі міста;

- подає міському голові необхідні інформаційно-аналітичні матеріали та вносить пропозиції щодо формування і реалізації внутрішньої політики;

- організовує підготовку проектів розпоряджень міського голови та рішень Рівненської міської ради з питань, що належать до компетенції відділу;

- готує матеріали для доповідей міському голові з питань, що належать до компетенції відділу;

- розглядає за дорученням міського голови або його профільного заступника звернення громадян, установ і організацій з питань, що належать до компетенції відділу;

- бере участь у підготовці матеріалів для засобів масової інформації з метою забезпечення конституційного права громадян на задоволення їх інформаційних потреб;

- за дорученням міського голови дає роз'яснення громадянам прийнятих ним розпоряджень з питань, що належать до компетенції відділу;

- прогнозує наслідки практичного впровадження рішень Рівненської міської ради та розпоряджень міського голови, оцінює ефективність виконання соціальних та інших програм;

- розробляє рекомендації щодо покращення громадсько-політичної обстановки в місті, зміцнення авторитету місцевої влади в населення, максимального врахування потреб та інтересів жителів міста при прийнятті рішень Рівненською міською радою;

- організовує та забезпечує взаємодію місцевих органів виконавчої влади з політичними партіями та громадськими організаціями в питаннях, що належать до компетенції відділу;

- організовує проведення соціологічних досліджень, готує за їх результатами звіти та публікує їх у пресі.

Як впливає з цих завдань, у Рівненській міській раді прес-служба виконує аналітичні функції навіть

більше, ніж суто інформаційні. Тут також важливий акцент роблять на соціологічних дослідженнях. Окрім зазначених вище функцій, цей відділ також займається опрацюванням інформаційних запитів, що є цілком слушним. На сайті розміщені щомісячні звіти про запити [2].

Якщо аналізувати інформаційну наповненість офіційних сайтів міських ради Луцька, Любліна, Львова та Рівного, то найбільше наповнений інформацією сайт Львівської міської ради.

Тут, окрім офіційного порталу міської ради, є ще офіційний портал мешканців міста. На сайті Луцької міської ради також достатньо інформації, зокрема є багато банерів. Сайт міської ради Любліна не переповнений інформацією, але тут все чітко згруповано. Сайт Рівненської міської ради є простим у користуванні і абсолютно не наповненим інформацією з життя міста, а виключно матеріалами, що стосуються лише міської ради.

З усіх чотирьох міських рад лише в одному місті є ще сайт міського голови, окрім офіційного сайту міської ради. Персональний сайт має міський голова Рівного [3].

Він, на відміну від офіційного сайту, має більш привабливий вигляд і значно інформативніший. У прес-службі міської ради авторці повідомили, що міський голова хотів, аби створили сайт саме про його діяльність. Найбільш затребуваною сторінкою на цьому ресурсі є інтернет-приймальня. За інформацією прес-служби, щодня туди надходять десятки звернень, і нині прес-служба перетворилась на орган, який вирішує і проблеми підтоплень у підвалах, і питання бродячих тварин, і земельні спори та багато іншого.

Однак ні депутатів, ні громадян, ні самих працівників прес-служби таке використання виконавчого органу лише у власних цілях не хвилює. Разом із тим, цей сайт є цінним джерелом інформації для місцевих засобів масової інформації.

Варто зауважити, що інтернет-приймальні є на кожному офіційному сайті: в Луцьку, Любліні та Львові. Однак інтернет-приймальні тут не такі популярні, як у Рівному.

У рейтингу офіційних веб-сайтів міст обласного значення, проведеного серед 176 міст України у 2009 році, визначено, що регіональному центру Луцьку відведено 8 місце, Львову – 9, Рівному – 15 [1, с. 74].

До уваги брали чотири складові: змістовне наповнення, практичність використання, громадську участь, послуги. Якщо брати кожну з цих категорій окремо, то тут у першій двадцятці згадується лише Луцьк та Львів, тобто сайт Рівненської міської ради навіть не входить у перші два десятки, натомість, дослідники не брали до уваги персонального сайту Рівненського міського голови, оскільки цей сайт не є офіційним веб-сайтом міської ради.

Висновки. Проаналізувавши інформаційну діяльність різних міських рад, зроблено висновок, що прес-служба має бути інформаційним майданчиком номер один у місті, що саме від прес-служби повинна йти вся головна інформація для ЗМІ, що кожен матеріал на сайті має бути злободенним і актуальним. Найбільше цим критеріям відповідає сайт міської ради Любліна, адже сайт Львівської міської ради переобтяжений інформацією, яка тут іноді дублюється, решта сайтів не повністю забезпечують потреби мешканців на інформацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інформаційна відкритість органів місцевого самоврядування. Посібник для муніципальних посадовців. – Івано-Франківськ: ГО «Агентство з розвитку приватної ініціативи», 2009 – 96 с.
2. Доступ до публічної інформації Рівненської міської ради [Електронний ресурс] // Режим доступу :http://www.city-adm.rv.ua/RivnePortal/ukr/Units/vid/inf_analit/inf_analit_public_info_012.aspx
3. Персональний сайт міського голови рівного Володимира Хомка [Електронний ресурс] // Режим доступу :<http://www.khomko.rv.ua/ContentPages/Public/Mayor/home.aspx>
4. Прес-служба Львівської міської ради [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://city-adm.lviv.ua/lmr/authorities-the-city/structure-lmr/management/office-of-information-policy-and-external-relations/press>
5. Прес-служба муніципалітету Люблін [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.um.lublin.eu/um/index.php?t=200&id=76263>
6. Internetowy System Aktow Prawnych [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://isip.sejm.gov.pl/index.jsp>

REFERENCES

1. Information transparency of local government. Handbook for municipal officials.- Ivano- Frankivsk: NGO «Agency for Private Initiatives», 2009 – 96 p.
2. Access to public information Rivne City Council [electronic resource] // Access http://www.city-adm.rv.ua/RivnePortal/ukr/Units/vid/inf_analit/inf_analit_public_info_012.aspx
3. Personal site of equal Mayor Vladimir Khomko [electronic resource] // Access <http://www.khomko.rv.ua/ContentPages/Public/Mayor/home.aspx>
4. Press service of the Lviv City Council [electronic resource] // Access : <http://city-adm.lviv.ua/lmr/authorities-the-city/structure-lmr/management/office-of-information-policy-and-external-relations/press>
5. Press Service of the Municipality of Lublin [electronic resource] // Access <http://www.um.lublin.eu/um/index.php?t=200&id=76263>
6. Internetowy System Aktow Prawnych [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://isip.sejm.gov.pl/index.jsp>

Comparative analysis of the forms and methods of information activity at the Lutsk city council, city council of Lublin and cities of Western Ukraine (Lviv, Rivne)

Buzuluk O.

Abstract. In the article features information activities in the city council of Lutsk, Lublin, Lviv and Rivne. The article is part of a dissertation on information activities in local government. The attention that the contemporary press service deals not only with information activities, but public relations, PR and monitoring the situation. Most activity meets the needs of citizens in the information service of Lublin.

Keywords: information activities, press office, city council, communication.

Сравнительный анализ форм и методов информационной деятельности Луцкого городского совета, городского совета города Люблин и городов Западной Украины (Львов, Ровно)

О. С. Бузудук

Аннотация. В статье рассматриваются особенности информационной деятельности в городских советах Луцка, Люблина, Львова и Ровно. Статья является частью диссертации на тему информационной деятельности в органах местного самоуправления. Акцентируется на том, что современная пресс-служба занимается не только информационной деятельностью, но и связями с общественностью, пиаром и мониторингом ситуации. Наиболее соответствует запросам граждан деятельность информационной службы в г. Люблине/

Ключевые слова: *информационная деятельность, пресс-служба, городской совет, коммуникация.*